

Uram, Seregek Istene, ki hasonló hozzád?
Hatalmas vagy, Uram, és hűséged övez téged.

Zsolt 89,9

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXX. évf. 38. • (3969.)
2024. szeptember 22. • Ára 420 Ft

Ha bárki bekopog hozzám, ott kell lennem

Interjú a gyémántmisés Németh Antallal

Két otthona közül a kórházban fogad. A plébániából létesített nyugdíjsház lakója nyugalomba vonulása óta. De nem nyugszik, továbbra is fáradozik, saját kertjében és a nagy „kertben”, a világban egyaránt. Isten népéért. Szívesen, fáradságot nem ismerve helyettesít, segít, ha szükségét érznek a környékbeli lelkipásztorok. Maga vérbeli lelkipásztor, „bárányszagú pásztor”. Boldog ember. A beszélgetés során világosan érzem, végig az emberek felé forduláson van a fókusz. 1940 karácsonyán született Sopronharpácson. 1964 júniusában szentelték pappá Győrben. A gyémántmisés Németh Antal atyával, tiszteletbeli esperessel, a Soproni Társaskáptalan kanonokjával beszélgettünk.

Pannonhalmára jártam középiskolába, a bencésekhez. Nagy fájdalomként ért az ott töltött évek alatt, hogy nem engedtek haza a nagyszüleim temetésére. Ez kimosta belőlem a bencés hivatást. Végül négyen mentünk papi pályára az évfolyamból, ketten bencések lettek. Egyikük Korzenszky Richárd emeritus tihanyi perjel, aki szintén az idén gyémántmisés.

– A kispapéveire hogyan emlékszik vissza?

– Ami a szemináriumban nekem nem volt nehéz, az a fegyelem. A társaim keservesen csinálták végig a napirendet, én hozzászoktam Pannonhalmán a fegyelemhez, a feszes napirendhez és az otthonától való távolsághoz is, hiszen csak karácsonykor, húsvétkor és nyáron mehettünk haza.

Az első év mégis nehéz volt, sokat küzdöttem a teológiával, nem ment. De aztán belejöttem, és a második évet kitűnővel zártam. Rá akartak beszélni, hogy menjek a Központi Szemináriumba, és ott folytassam a tanulmányaimat. Megíjédtem, mert én lelkipásztor akartam lenni, nem tanár. Maradtam Győrben.

– Beszélne a papi jelmondatáról?

(Folytatás a 9. oldalon)

Fotó: Borsodi Henrietta

– Felidézne a kezdeteket, a hivatása születését?

– Hogy honnét is indult a hivatásom? A szülőfalum határában álló kápolnától. Átjártunk oda májusi litániákra, s gyerekként nagyon megérintett az öregasszonyok imája. Aztán ahogy nőtem, elhomályosodott a hivatás, sőt, szinte meg is szűnt.

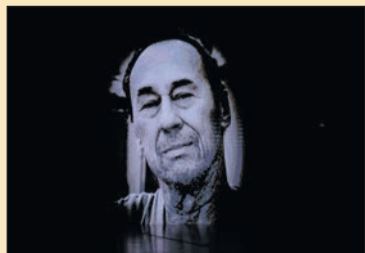

Mit kezdek a keresztemmel?

Húszéves a leányvári Hivatásörző Ház 5. oldal

Megnyílt a Café Francesco Budapesten 8. oldal

Greguss Sándorra emlékeztek Fótón 11. oldal

Megtérés, ima, közös munka

Veres András püspök megnyitotta az egyházmegyei zsinatot Győrben

A Győri Egyházmegye zsinatát a győri Nagyboldogasszony-székesegyház felszentelésének első évfordulóján ünnepi szentmisével nyitotta meg Veres András megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke szeptember 13-án. „Emlékezzünk és emlékeztessünk, hogy Krisztushoz tartozunk” – hívott megújulásra a főpásztor.

Történelmi a dátum: a sok viszontagságot megélt templom-épületet a hagyomány szerint szeptember 13-án szentelték fel, így lett ez ünnepnap az egyház-

megye számára, és ezért választotta egy évvel ezelőtt is ezt a napot a megújult székesegyház újraszentelésére Veres András.

(Folytatás a 3. oldalon)

Élő kövekké kell válnotok!

Megújult a százéves felsőgödi templom

A felsőgödi Jézus Szíve-plébániatemplom idén ünnepi felszentelésének 100. évfordulóját. A centenárium alkalmából az elmúlt hónapokban a templom megújult. Szeptember 14-én Marton Zsolt váci megyéspüspök mutatott be hálaadó koncelebrált szentmisét, amelyen megáldotta a felújított templomot, valamint időkapszulát is elhelyezett a tabernákulum mögötti falban.

(Folytatás a 6. oldalon)

Segítségnyújtás a szenvedélybetegeknek

Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Titkársága közleményét olvashatják

A Magyar Katolikus Egyház mindig is kiemelt feladatának tekintette az elesettek, a betegek támogatását. A rendszerváltást követően – felismerve a modern kor egyik legnagyobb társadalmi kihívását – aktívan elkezdett a szenvedélybetegekkel foglalkozni. Erre hívta fel a figyelmet Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára, aki a magyar püspökök testületének köszönétet tolmácsolta a megjelenteknek Leányváron, ahol alapításának 20. évfordulóját ünnepelte a szenvedélybetegek gyógyítását végző Hivatásörző Ház. Köszöntőjében kiemelte: a ház alapítói felismerték, hogy „a szenvedélybetegségek minden közösségben jelen vannak. Egy egészséges közösség pedig kell hogy tudjon segíteni bajba jutott tagjain. E felismerés következtében hozták létre a Pilis ölelésében a Hivatásörző Házat”.

A leányvári intézmény két évtizede segíti a szenvedélybetegek felépülését, társadalomba történő reintegrációját. Az immár a Katolikus Szeretetszolgálat keretein belül működő intézményben családias környezetben, magas színvonalú szakmai munka mellett gyógyulhatnak a bentlakók, testileg és lelkileg egyaránt. A Hivatásörző Ház a legmodernebb szakmai ismereteket ötvözi a Katolikus Egyház egyetemes értékeivel. Az intézmény nagy hangsúlyt fektet az utógondozásra, továbbá a lakók családjának, környezetének támogatására.

Az MKPK fenntartásában mára egy több intézményből álló, hatékony és eredményes hálózat épült ki a szenvedélybetegek egyházi támogatására. Az MKPK karitatív intézményei közül kerek évfor-

dulót ünnepel idén a Katolikus Karitászbudapesti RÉV Szendélybeteg-segítő Szolgálata is. A 30. évfordulóját ünneplő Szolgálat célja a szenvedélybetegek minél szélesebb körben való elérése, a változás elindítása és segítése, a szerhasználatnak, valamint járulékos ártalmainak csökkentése. Az intézmény keretein belül lehetőség van részt venni segítő beszélgetésen, pszichológussal, illetve pszichiáterrel való konzultáción, pár- és családterápián. Folyamatosan lehet csatlakozni a szenvedélybetegek hozzátartozóinak csoportjához, a szerencsejáték-függők, valamint a Gamma Gt. alkoholisták önszolgálati csoportjához. Rendszeresen indul alkotóterápiás, gyászfeldolgozó és dohányzásról való leszokást segítő csoport is. A RÉV minden programja ingyenes, és a budapesti helyszín mellett az ország számos pontján várják a klienseket.

Az MKPK fenntartásában működő, szenvedélybetegekkel foglalkozó intézmények és az ott dolgozó szakemberek bizalommal fogadnak bárkit, aki hozzájuk fordul.

Budapest, 2024. szeptember 12.

Forrás: MKPK Sajtószolgálat

(Tudósításunk a leányvári Hivatásörző Ház jubileumi ünnepségéről az 5. oldalon)

ISSN 0133-1205

24038

9 770133 120548

Krisztus jó illata legyünk a világban!

Augusztus 21-én a VI. Pál teremben tartott általános kihallgatás keretében a Szentatya folytatta a május végén elkezdett katekizissorozatát, melynek címe: **A Lélek és a Jegyes. A Szentlélek vezetői Isten népét Jézushoz, a mi reménységünkhöz. Hatodik katekizisének témája: „Az Úr Lelke van rajtam.” A Szentlélek Jézus megkeresztelkedésénél. Az alábbiakban közreadjuk Ferenc pápa teljes katekizisének fordítását.**

ben. Érdemes újra elolvasnunk ezt az evangéliumi szakaszt.

Milyen fontos dolog történt Jézus megkeresztelkedésekor, hogy az összes evangélista elbeszélte? A választ azokban a szavakban találjuk, amelyeket Jézus nem sokkal később a názareti zsinagógában mond, egyértelműen utalva a Jordánnál történt eseményre: „Az Úr Lelke van rajtam, mert felkent engem” (Lk 4,18). A Jordánnál az Atya Isten „felkenete Szentlélekkel”, vagyis királlyá, prófétává és pappá tette Jézust. Az Ószövetségben ugyanis a királyokat, prófétákat és papokat kenték fel illatos olajjal. Krisztus esetében a fizikai olaj helyett szellemi olaj szerepel, aki a Szentlélek, a jelkép helyett a való-

ság van jelen: maga a Lélek száll le Jézusra.

Jézus megtestesülésének első pillanatától kezdve betöltötte a Szentlélek. Ez azonban „személyes kegyelem” volt, mely nem közölhető; ezzel szemben most, ezzel a felkenéssel, a Lélek ajándékának teljességét kapja, de a küldetéséhez, melyet mint fő közölni fog testével, az Egyházzal, mindannyiunkkal. Ezért az Egyház az új „királyi nép, prófétai nép, papi nép”. A héber messiás kifejezés, és görög megfelelője, a krisztus (krisztosz), mindkettő Jézusra alkalmazva, „felkentet” jelent: az öröm olajával, a Szentlélektől kapott felkenést. A bennünket jelentő keresztény (krisztianosz) elnevezést az ókori atyák szó szerinti értelemben magyarázzák: a keresztény jelentése „Krisztus követésére

felkent” (Jeruzsálemi Szent Kírilloz: Harmadik misztagogikus katekizis)

Van egy zsoltár a Bibliában, amely arról beszél, hogy Áron főpap fejére illatos olajat öntöttek, s az lecsorgott palástja szegélyéig (vö. Zsolt 133,2). A lecsorgó olajnak ez a költői képe, melyet a testvéri együttélés boldogságának leírására használtak, lelki valósággá és misztikus valósággá vált Krisztusban és az Egyházban. Krisztus a fő, a mi főpapunk, a Szentlélek az illatos olaj, az Egyház pedig Krisztus teste, amelyben a Lélek szétárad. Láttuk, hogy a Szentlélek a Bibliában miért a szél jelképezi, sőt, maga a neve is innen származik: Ruah – szél.

Érdemes feltennünk azt a kérdést is, miért jelképezi őt az olaj, és milyen gyakorlati tanulságot vonhatunk le ebből a jelképből. A nagycsütörtöki misében, amikor a püspök a „kriszmának” nevezett olajat megszenteli, azokra utalva, akik a kereszttségben és a bérálásban megkapják a kenetet, azt mondja: „E kenet járja át és szentelje meg őket, hogy a születésükkel együtt járó romlástól megszabadulva és dicsőséged templomává felszentelve a szent élet illatát árasszák.” Ez a megfogalmazás Szent Pálra vezethető vissza, aki így ír a korintusiaknak: Mi ugyanis Krisztus Istenhez szálló jó illata vagyunk” (2Kor 2,15). A felkenés illatossá tesz bennünket, és aki örömmel éli felkenségét, ezzel a lelki illattal jó illatúvá teszi az Egyházat is, jó illatúvá teszi a közösséget, jó illatúvá teszi a családját.

Tudjuk, hogy sajnos néha a keresztények nem Krisztus illatát, hanem saját bűneik bűzét árasztják. Sose felejtsük el: a bűn eltávolít Jézustól, a bűn romlott olajja tesz bennünket; és az ördög – ne felejtjük! – általában a zsebünkön keresztül hatol be! Vigyázzunk! Ennek azonban nem szabad eltérnie bennünket azon törekvésünktől, hogy – amennyire csak lehet, és mindenki a maga környezetében – megvalósítsuk azt a magas hivatást, hogy Krisztus jó illata legyünk a világban.

Krisztus illata a „Lélek gyümölcseiből” tör elő, melyek „a szeretet, az öröm, a békesség, a nagylelkűség, a kedvesség, a jóság, a hűség, a szelidség, az önuralom” (Gal 5,22). Pál mondta ezt. Milyen jó olyan embert találni, akiben megvannak ezek az erények, aki szeretettel teli ember, vidám ember, béketeremtő ember, nagylelkű, nem fukar ember, jóindulatú, mindenkit befogadó ember, aki jó ember. Örülünk, amikor jó emberrel találkozunk, amikor hűséges emberrel, amikor szerény, nem gögös emberrel találkozunk. Ha igyekszünk ezeket a gyümölcsöket érlelni, és ha ilyen emberekre találunk, akkor anélkül, hogy észrevennénk, valaki Krisztus Lelkének jó illatát fogja érezni körülöttünk. Kérjük a Szentlélek segítségét, hogy jobban tudatában legyünk annak, hogy felkentek, általa felkentek vagyunk!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican.va

Ösvények, amelyeket a személyesség tapos ki

A Szentatya és az indonéz főimám találkozásáról

Az alábbiakban Gájer László, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának egyetemi tanára, a 2-es számú Keresztény Bölcséleti Tanszék vezetője írását olvashatják.

mely hívók alapvetően szunniták. A keresztények az ország népességének 10 százalékát teszik ki, közülük mindössze 3 százalék, 8,5 millió fő katolikus.

A déli féltekén és a Katolikus Egyház periferiáján vagyunk tehát. Ezek a tényezők pedig a jelen összefüggésben kevésbé geopolitikai, inkább teológiai, spirituális jelentőséggel bírnak. Kereszténység délen? Kereszt-

fériáin ismét és mélyebben talál rá az evangélium Jézusára.

Indonézia fiatal ország. 1945-ben függetlenedett Hollandiától, és csak a közelmúltban vált demokráciává. Emlékeztess maradt Abdurrahman Wahid neve, aki az ország negyedik elnökeként 2001-ben két év után mondott le a hivataláról. Wahid mélyen hívó muszlim volt, aki például összetett kapcsolatokat alakított

Barátság Alagútját, amely a hatalmas mecsetet a csupán néhány méterre lévő Nagybaldogasszony-székesegyházzal köti össze, aláírták az Istiqlal 2024 közös nyilatkozatot, amelyben elutasították a vallások közötti megosztottságot, és elköteleződtek a béke mellett. Az imám abbéli örömét is kifejezte, hogy a pápa fontosnak tartotta meglátogatni a világ legnagyobb iszlám többségű országát, és

dődik, ahol megpróbálunk sokrétű viszonyt, a kapcsolatok rendszerét létrehozni a másikkal (vö. Andrea Riccardi). Mindez, a találkozás kockázatát jelent. Ki kell lépnem, oda kell lépnem a másikhoz. A peremen, a periferián szükségszerűen ez történik. Ebben a pillanatban pedig egy szimbolikus nyilatkozat nagyon is sokat jelent. De legalább ennyit jelent a kétoldalú figyelem, a személyes bizalom kialakítása. Ferenc pápa és a kairói nagyimám, Ahmed et-Taj-jeb abu dzabi találkozását 2019-ben ilyen személyes és sokrétű kapcsolatok szövete készítette elő, és a kibontakozó kölcsönös bizalom nem maradt folytatás nélkül.

A gesztusok, a tekintetek, vagyis a személyesség megnyilvánulásai legalább annyit jelentenek ebben a pillanatban, mint a jól előkészített diplomáciai események. Az ország, Indonézia, a maga történetével és habitusával alkalmasnak mutatkozott arra, hogy ott sor kerüljön a szimbolikus eseményre. A két vezető, a két ember, akiknek abban a pillanatban volt személyes megélésük, amelyet a gesztusok mélyen befolyásoltak és egyúttal ki is fejeztek, szóval ez a két ember nyitottnak és késznek mutatkozott új terek megnyitására a másikhoz való személyes kapcsolódásban is. Az pedig már a jövőbe vetett bizalom asztalára tartozik, hogy ez a mostani nyilatkozat, amelyet ilyen bizalmas találkozás kísért, milyen utakat vág majd a kiengesztelődés és a vallások közös békétörekvései előtt emelkedő falakba.

Fotó: Vatican News

Ferenc pápa szeptember 2-án eddigi leghosszabb apostoli útjára indult, amely Ázsia és Óceánia vidékét érinti. 45. újának első állomása Indonézia volt. Az Indonéz Köztársaság 275 millió lakosával a föld negyedik legnagyobb országa, lendületes gazdasági fejlődéssel, mégis ritkán hangos tőle a világsajtó. Ázsia déli szélén található, a vele szomszédos Pápua Új-Guinea pedig már Óceániához tartozik. Indonézia tehát a déli félteke egy darabja Ázsiában, mely kontinens többi része a bolygó északi felén terül el. A déli félteke pedig jelentős üzenetet hordoz a harmadik évezred elején.

A világ történelmét eddig alapvetően az északi országok határozták meg, és ez jellemző volt a kereszténység történetére is. Ferenc pápa idejére azonban helyet kért magának a globális dél. A keresztények száma itt növekszik dinamikusan, elsősorban a szubszaharai Afrikában, és erről már a hetvenes évek óta értekeznek a teológusok. (Gondolok itt főleg Walbert Bühlmann *The Coming of the Third Church: An Analysis of the Present and Future of the Church* című könyvére.)

Indonézia nemcsak dél-ázsiai ország, hanem a világ legnagyobb muszlim többségű állama is. Muszlim, de nem arab ország, az iszlám civilizáció keleti szélén. Lakosságának 87 százaléka követi az iszlámot,

ténység a periferián? „A mi helyünk ott van, ahol nincs semmiféle határ, a peremen, mert tudjuk, ott születnek az új dolgok, ahol más terek és más remények nyílnak: itt keletkezik az új valóság, itt történik a történelem” (Marta Margotti).

Az ember nem feltétlenül azért megy oda, hogy térítsen, hanem hogy megtérjen. Jakarta érseke, Ignatius Suharyo Hardjoatmodjo, aki büszke arra, hogy országában az iszlám közösséggel harmonikus kapcsolatban élnek a keresztények, 2019-ben bíborosi kalapot kapott. Mert ezen a vidéken, ezen a déli periferián szükség van az evangélium hangsúlyos jelenlétére. Az Egyház a világ szelleme, egzisztenciális és kulturális peri-

ki Izraellel. Következtesen kiállt amellett, hogy a vallásoknak a békét kell szolgálniuk, és hogy az iszlám nem erőszakos vallás. Óva intett attól, hogy a dzsihadot egyesek fegyveres beavatkozásként értelmezzék, mert meggyőződése volt, hogy az alapvetően a hit átadására vonatkozik.

Egy ilyen háttér ismeretében gazdagabban bontakozik ki előttünk az a vallásközi találkozó, amelyre a jakartai Istiqlal mecsetben került sor, és amelynek keretében Nasaruddin Umar főimám fogadta Ferenc pápát.

Aki csak a friss híreket lapozta át a napokban, az is felfigyelhetett arra a közvetlen légkörre, amely a két vallási vezető között kibontakozott. Miután meglátogatták az úgynevezett

Megtérés, ima, közös munka

Veres András püspök megnyitotta az egyházmegyei zsinatot Győrben

(Folytatás az 1. oldalról)

A tavalyi szentelési cselekményre – a templom falainak megkenésére és a tizenkét gyertya elhelyezésére – emlékeztetve égett most is a tizenkét gyertya.

„Tavaly hálát adtunk templomunk teljes külső és belső megújulásáért, most pedig Isten áldását kérjük, hogy el tudjunk indulni a belső, életünk és Egyházunk megújulásának útján. Jézus így mutatta meg az utat: »Térjtek meg, tartsatok bűnbánatot!« Ezzel a szándékkal indulunk a megújulás útján” – fogalmazott bevezető beszédében Veres András.

A templomszentelés első évfordulója a győri egyházmegyei zsinat meghirdetésének és megnyitásának alkalma. „Emlékezz, te Krisztushoz tartozol!” mottóval lépnek a megújulás útjára. Az ünnepi szentmisét papi rekolléció előzte meg.

A szentmisén koncelebrált az egyházmegye papsága, köztük Pápai Lajos emeritus győri megyéspüspök; Reisner Ferenc általános püspöki helynök; Kálmán Imre püspöki irodaigazgató; Böcskei Győző, a székesegyház plébánosa; Fazakas Márton premontrei apát; Németh Gábor, az MKPK irodaigazgatója.

Homíliájában Veres András a megújulás útjáról beszélt, melynek során istengyermeiségünkhöz kell visszatálnunk. A létünk Isten ajándéka, s még nagyobb ajándék, hogy Isten megváltott gyermekeinek tudhatjuk magukat. Ezt a keresztségben kaptuk meg, s általa vagyunk az örök élet várományosai. Isten szentségeivel építi és tartja életben bennünk az istengyermeiséget, Jézus pedig az Egyháza bízta, hogy a szentségek

kiosztója legyen, amiben a paptestvérek kaptak rendkívüli szolgálatot. De mindnyájan, akik meghívást kaptunk ebbe a közösségbe a keresztség által, egyetlen és mindennél fontosabb célt kell hogy lássunk magunk előtt: Be kell töltenünk az Egyházban az Istentől kapott hivatásunkat, átadva magunkat teljesen Isten szolgálatára, semmit sem visszatartva magunknak.

Ezért hirdetett lelkipásztori és lelki megújulást célzó zsinatot Veres And-

rás. Rámutatott az élet minden területén jelentkező válságra, melynek oka lehet a hit- és istennélküliség. A legnagyobb válság mégis a mi identitásválságunk, hogy elfelejtettük, miért küld minket Krisztus: Az evangélium hirdetésére kaptunk meghívást. Sokféle dologgal foglalkozunk, de épp ezzel, a legfontosabbal nem.

Elgondolkodtató mind a papok, mind a világiak számára, milyen mértékű lett az emberek eltávolodá-

sa, elszakadása Jézustól, lelkileg és fizikailag egyaránt. Az emberek úgy érzik, nincs szükségük Krisztusra. Mégis hirdetniük kell az evangéliumot, akár alkalmas, akár alkalmatlan, ahogy Pál apostol tanít.

A főpásztor feltette a kérdést: Miért sírt Jézus Jeruzsálemben? Láta, hogy folyik az adok-vezesek, de nem ez volt az ok, hanem az, hogy aggódott népéért, mely letért arról az útról, melyre Isten kiválasztotta. Szívében távol jár ez a nép – ez bántotta Jézust. Meg voltak elégedve: van templom, vannak szolgálattevők, foly- nak a szertartások. Ez kielégítette az embereket, a választott népet.

templom az egyházmegyében. Ez azonban csak a külső, eljött a belső megújulás ideje.

Imádkozzunk a tisztánlátásért, hogy megtaláljuk a megújulás módját, hogy lássuk, hogy nekünk személy szerint, saját életünkben, saját közösségünkben a ránk bízottakért mit kell tennünk. Kérjük a Szentlelket, indítson minket bátor lépésekre, hogy meg tudjuk újítani életünket. Végezzünk rendszeresen közös imádságot! Legyünk az ima emberei! Lesznek viták, de mindig lesznek, akik szívesen csatlakoznak hozzánk. Látnunk kell, hogy nem elég a hívők igényeit kielégíteni, nem elég a formális vallásosság. Mindent újra kell kezdeni, hogy valóban minden emberhez eljutassuk az evangélium üzenetét. A mi mulasztásunkból ne legyen olyan ember, akihez nem jutott el az örömhír.

Nekünk, papoknak tanítványokká, követőké kell válnunk. „Számítok rátok a zsinat munkájában, együtt legyünk evangelizáló apostolok: új buzgalommal, új módszerekkel, új nyelvet találva valósítsunk meg új lelkipásztori stílust mélyeséges közösségben a pápával és püspökökkel, termékenyen együttműködve a Krisztus-hívő laikusokkal ahogy erre Szent II. János Pál pápa útmutatást adott.”

Veres András megtérésre, imádságra és közös munkára hívott. Emlékezzünk és emlékeztessünk, hogy Krisztushoz tartozunk! A szentmise végén Szent Mihály közbenjárását kérték az egyházmegyei zsinatért.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Meg akarjuk hallgatni egymást, figyelve a Szentlélekre

Sajtótájékoztatón ismertették a győri egyházmegyei zsinat munkamenetét

A győri Nagyboldogasszony-székesegyház felszentelésének búcsúnapiján, szeptember 13-án Veres András megyéspüspök szentmise keretében hirdette meg és nyitotta meg a győri egyházmegyei zsinatot „Emlékezz, Te Krisztushoz tartozol!” mottóval. Egy éven keresztül papok és világiak keresik a megújulás lehetőségét életünk minden területére kiterjedően. Az eseményről sajtótájékoztatót tartottak a püspökségen.

Vlaj Márk teológia tanár az eseményen röviden ismertette, mi a zsinat szerepe és jelentősége az Egyház életében. Elmondta, már az apostoli kortól kezdődően voltak egyetemes, regionális és egyházmegyei zsinatok, melyeket azzal a céllal tartottak, hogy az Egyház életére rátekinthető látélelet adjanak annak állapotáról, és javaslatokat fogalmazzanak meg a jövőre nézve. Az egyházmegyei zsinat tanácsadó testület, tagjait a megyéspüspök hívja össze, hogy megtárgyalják a hívek mindennapi életét érintő kérdéseket és tanácsokat dolgozzanak ki ezekkel kapcsolatban.

Veres András megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke elmondta, a Győri Egyházmegyében utoljára kilencven évvel ezelőtt tartottak zsinatot, ezért érkezett az idő a következőre. „Az azóta eltelt időben a világ és Egyházunk is sokat változott, s a lelkipásztori munkánkban

meg kell találnunk a megfelelő válaszokat az új kihívásokra” – fejtette ki a főpásztor.

Veres András bemutatta az egyházmegyei zsinat logóját és mottóját. Mindkettő igyekszik világosabbá és megismerhetőbbé tenni az Egyház szándékait. A mottó – „Emlékezz,

Te Krisztushoz tartozol!” – minden embert szeretne megszólítani. A logó Fecske Orsolya szociális testvér munkája. Központi eleme a megváltottságunkra utaló kereszt, amelyen Jézus egy családot ölel magához. A kereszt egy nyitott kapuban áll, amely vár ránk, és bevezet minket Isten házába. Az ábrázoláson felsejlik az Eucharisztia körvonala is, amelyben Jézus önmagát adja nekünk.

A főpásztor hangsúlyozta, a zsinat célja, hogy rátekinthetünk a nehézségekre, és együtt gondolkodjunk arról, milyen Egyházat szeretnénk. Meg akarjuk hallgatni egymást, és figyelni a Szentlélekre – fogalmazott.

Hencz Márton püspöki titkár arról beszélt, hogy a papokat és világi hívőket összefogó tizenhat zsinati munkacsoport az emberi élet valamennyi területét érintő kérdésekkel foglalkozik: családpsztorációval, ifjúsággal, a papi és a plébániai élettel,

a lelkeségi mozgalmakkal, liturgikus, hitoktatási, szociális, teremtésvédelmi, ökumenikus, nemzetiségi, gazdasági, egyházzenei, egyházművészeti és kommunikációs témákkal. A bizottságok az egyházmegye minden részéből származó tagokból állnak, akik havonta személyes találkozókon, illetve az online térben tartják megbeszéléseiket.

A hívek követhetik ezeket, és írásban kérdéseket, észrevételeket fogalmazhatnak meg. A munkacsoportok megbeszélései június közepéig tartanak, akkor születik meg az összegző dokumentum. Ezt követően egyhetes ülést tart a zsinat, amely végül a főpásztor elé tárja a javaslatokat.

A zsinathoz kísérőprogramok is kapcsolódnak. Az egyházmegye honlapján és közösségimédia-felületein imádságok és léleképítő gondolatok kísérik a tanácskozási folyamatát. A Lélek hullámhosszán – Együtt az úton címmel havonta kávéházi beszélgetéseket tartanak a Café Collisban, kététhetente pedig podcastbeszélgetésekre is sor kerül a munkacsoportok tagjaival és fiatalokkal.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Húszéves a Katolikus Szeretetszolgálat fenntartásában működő leányvári Hivatásörző Ház, amely a szenvedélybetegséggel küszködő lelképásztörök segítségére jött létre. Az intézmény 2007 óta világiakat is fogad. A szeptember 12-ei jubileumi megemlékezésen megindító tanúságtételek hangzottak el, a hálaadó szentmisében pedig a kereszthordozásról esett szó.

Mit kezdek a keresztemmel?

Húszéves a leányvári Hivatásörző Ház

Tóth Tamás az MKPK titkára

Magyar Balázs pszichiáter főorvos

A Hivatásörző Ház munkatársai gondosan készültek a születésnapra. Sütéménnyel fogadták az érkezőket, az otthon egykori lakóit, a vendégeket, a Katolikus Szeretetszolgálat munkatársait, a szenvedélybeteg-ellátás területén dolgozó társintézmények képviselőit. Eljött Orosz Atanáz miskolci és Felföldi László pécsi megyéspüspök is. Mindketten a ház régi ismerősei, az egyházmegyéjükből ide érkező paptestvéreket kísérik a gyógyulás útján. „Sokszoros hozzátartozóként vagyunk itt, rendszeresen hozunk paptestvéreket az intézménybe, és segítséget kérünk számukra, küzdünk minden emberért. Hol győzelemmel végződik a harc, hol pedig nem, de mindig arra törekszünk, hogy megtegyük, ami rajtunk múlik” – fogalmazott Felföldi László.

Az egybegyűlteket a Szent Kereszt-templomban Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára köszöntötte, tolmácsolva a püspökök testületének köszönetét. Hangsúlyozta: a ház alapítói felismerték, hogy „a szenvedélybetegségek minden közösségben jelen vannak. Egy egészséges közösségnek pedig tudnia kell segíteni a bajba jutott tagjain. Ezért hozták létre húsz évvel ezelőtt ezt a napjaink kihívásaira választ adó, modern gondolkodású intézményt”. Tóth Tamás megemlékezett az alapítókról: Rauch László és Ackermann Kálmán atyákról és világi munka-

társaikról, s külön kiemelte Hidász Zoltán érdemeit, aki az alapítás óta vezeti az intézményt. Hangsúlyozta, a Hivatásörző Ház sokkal több mint intézmény; nem kórház, nem is menhely, hanem otthon. „Aki belép e falak közé, érezheti Isten támogatását, befogadást és megbocsátó jelenlétét.” Hozzátette: a katolikus püspöki kar „igyekszik minden segítséget megadni ahhoz, hogy a Hivatásörző Ház a továbbiakban is elláthassa hiánypótló misszióját”. Tóth Tamás Dsida Jenő

Én hivatok élni című verséből vett idézettel biztatta a ház lakóit: „Ne keresd már, hogy hol tévedtél, / ne sírj azon, mit meg nem tettél. / Gyere velem, én hívlak élni / vérző szívvel is remélni.” Vajda Norbert, a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója elmondta: a ház a Minnesota-modell alapján működik, amellyel a püspöki kar megbízásából Amerikában ismerkedett meg Pátkai István pszichiáter és Valkai Zsuzsanna pszichológus. Az intézmény „házunkban egyedülálló,

szeretetteljes és tökéletesen időszerű” – fogalmazott.

Az alapítás óta eltelt húsz év során ez az otthon Hidász Zoltán intézményvezető, Magyar Balázs pszichiáter, addiktológus, valamint a ház elkötelezett közösségének kitartó munkájával a „gyógyulás, a hazatalálás helyévé” vált, 2007-ig elsődlegesen a paptestvérek, majd később már laikusok számára is – mutatott rá a főigazgató.

Magyar Balázs pszichiáter főorvos, a Hivatásörző Ház szakmai vezetője az intézmény céljáról beszélt. A ház címerében egy kútba merülő vödört látunk. „A kép nem azt üzeni, hogy tedd le a poharat, hanem azt, hogy itt mindannyian az élő vizet keressük, szakmai és spirituális értelemben egyaránt.” Rámutatott arra, hogy az otthon programját adó Minnesota-modell az elérni kívánt állapotot a *recover* igével írja le, ami azt jelenti: erőre kap, talpra áll, helyreáll, újraépül. Nem használják a *gyógyulás* szót, mert itt egy egész életet át tartó, krónikus betegségről van szó.

Az újraépülés a probléma tagadásától a beismerése felé halad. Minden eszközt igénybe vesznek annak érdekében, hogy a bentlakók találkozzanak hivatásuk problémáival. A férfi két legfontosabb kérdése: Hová tartasz?, Kit viszel magaddal? Ezek közül az elsőt kell tisztázni a Hivatásörző Házban – fogalmazott a szakmai vezető.

A jubileumi megemlékezésen a hálaadó szentmise főcelebránsa és szónoka Felföldi László pécsi me-

gyéspüspök volt. A szertartáson Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, valamint számos paptestvér koncelebrált.

Homíliájában a főpásztor a kereszthordozásról elmélkedett. „Vedd fel a keresztedet, és indulj el!” – Jézus mindent elmond ezzel. S mi van a kereszten? Ítélet és irgalom. A kereszten összesűrűsödik ez a kettő, s ezáltal értjük meg az életet. Mindenkinek megvan a maga keresztye, és senki sem látja a másét. Mekkora megtisztetés, hogy itt néhányan megmutatták a magukét! Milyen ez a keresztye? Még a magunké! Milyen sincs fogalmunk, nemhogy a másikeről! A keresztye alatt szabad megroppanni, szabad elesni; Jézus is elesett. Nem véletlen, hogy a megroppant nádat nem akarja eltörni. Azt akarja, hogy megerősödjön és éljen – elmélkedett a püspök.

„Sok száz ember keresztyét megismertem papi életem során. Sokan megroppantak, de emelt fővel, bátran vitték a keresztyét. Arra gondolok, én vajon hogy bírnám. Nem roppanék-e meg? Erősebb lennék-e? Nem, sosem gondoltam, hogy erősebb, bölcsőbb, jobb lennék. Jézus arra biztat: Vedd fel a keresztedet, szorítsd magadhoz az életet, a te életedet éld! A legsúlyosabb keresztyét mi magunk helyezzük magunkra, s engedjük, hogy mások ránk tegyék. Mit kezdek vele? Hogyan viszem? Elhelyeztem-e az életemben? Ugyanakkor senki keresztyét nem kell átvennünk, erre nincs is módunk. De odaállhatunk a másik mellé, akár csak egy kendőnyi szeretettel, s erre szükség is van ahhoz, hogy a szeretet ajándéka megszülessen” – mondta a szónok.

A jubileumon nyolc mély, őszinte, önfeltárási tanúságtétel is elhangzott. A megszólalók valamennyien a keresztről vallottak, arról, hogyan roppant meg az életük, és hogyan találtak meg a válságból kivezető utat.

Trautwein Éva
Fotó: Fábrián Attila

Hiányosságaink ellenére is gazdagíthatjuk a világot

Fejlesztő foglalkoztatók országos találkozója Tordason

A Kolping Oktatási és Szociális Intézményfenntartó Szervezet (KOSZISZ), valamint a tordasi Fejér Vármegyei Gesztenyés Egyesített Szociális Intézmény második alkalommal szervezte meg a fejlesztő foglalkoztatók találkozóját szeptember 11-én a Fejér vármegyei Tordason.

A fejlesztő foglalkoztatók immár második, hagyományteremtő találkozásának fókuszában az állt, hogyan tudnak a fogyatékosokkal élő, pszichiátriai és szenvedélybetegséggel küzdő, valamint hajléktalan emberek a fejlesztő foglalkoztatás segítségével értéktérítő munkát végezni. A rendezvényen megoszthatta tapasztalatait a közel száz, nem állami fejlesztő foglalkoztató intézmény képviselője, valamint alkalom nyílt a gazdasági szereplők számára a foglalkoztatási lehetőségek megismerésére.

A találkozó konferenciával kezdődött, amelyen Veres András győri püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke mondott megnyitóbeszédet. „Minden ember Isten teremtménye, azonos méltóságú, függetlenül attól, hogy milyen testi-szellemi-lelki adottságokkal rendelkezik.” – Leszögezte, hogy a hívő ember számára elfogadhatatlan bármiféle kirekesztés, igaztalan minden megkülönböztető bélyeg: Mindannyian egyedi értéket hordozunk.”

Sok esetben nehéz szembesülni a fogyatékosokkal, de mégis azt hiszem, hogy az gondolkodik helyesen, aki az életét így is ajándékként fogadja el – folytatta beszédét a püspök, majd egy édesanyjáról emlékezett meg, akinek több gyermeke közül az

egyik sérülteként született. Az anya megvallotta: amikor ez a gyermek világra jött, ő lázadni kezdett minden ellen, legfőképpen Isten ellen, ugyanakkor azt is elmesélte, hogy amikor a kicsit ápolva-segítve lassan „egymáshoz nőttek”, valami különös tapasztalt: ettől a gyermektől – aki még az érzelmeit is alig tudta kifejezni – annyi hálát és mosolyt kapott, amennyit annak ép, egészséges testvéreitől együttvéve sem.

„A Gondviselő adta ezt a különleges belső találkozást – tette hozzá Veres András. – Mindannyiunknak szüksége van az egymás iránti elfogadásra, a figyelemre, a készséges segítségre. Világunkban tumbol a közöny, ettől szenvedünk. Hiányzik az együttérzés, a compassio fontos erénye. A másik ember tartós segítségére pedig az isteni szeretet képesít. Istentől kell töltekezzünk, hogy a szeretetéből valamit tovább tudjunk

adni” – fejtette ki Veres András. Bármilyen hiányossággal is élünk, képesek vagyunk gazdagítani a világot – folytatta, s ennek alátámasztására felidézte a kínai vízholdó földműves meséjét. Az ember mindennap megtette ugyanazt az utat vállán a farúdra akasztott két korsóval. A kettő közül az egyik lyukas volt, és szívárgott belőle a víz. Sok-sok nap után egyszer megszólalt a sérült korsó: „Kedves gazdám, törj össze engem és dobj el, belőlem mindig kifolyik a víz!” A földműves erre így válaszolt: „Dehogy törlek, dehogynem doblak, hiszen az úton csak azon az oldalon nőnek a virágok, amelyik vállam felől téged hordozlak!” Ez nem mese, ez valóság – nyomatékosította a történet üzenetét a püspök. Rengeteg hálát, szeretetet kapunk sérült embertársainktól, s bizony rá is szorulunk az ő ajándékaikra – zárta beszédét Veres András, majd áldást adott a jelenlévőkre.

rájuk bízottak, egyúttal közösséget is teremtve számukra.

Inotay György, a KOSZISZ főigazgatója, az értelmi fogyatékkal élők és pszichiátriai betegek tordasi otthonának egykori igazgatója hangsúlyozta: a fogyatékosokkal élő ember nem kevesebb, hanem más. És hogy ki az ép? „Gondoljunk csak arra: El tudjuk-e fogadni a saját fogyatékoságainkat, merjük-e ezekkel együtt szeretni önmagunkat? S merjük-e hinni, hogy Isten, akinek a Lelke már a teremtés-kor ott lebegett a vizek felett, így is szeret minket?”

Az előadó megemléltette, hogy tordasi igazgatóként megtapasztalhatta a fogyatékkal élő emberek „színjáték és művelés nélküli szeretetét”, majd a barátságáról beszélt, amit itt tizenöt éven keresztül átélhetett. Mint mondta, szívesen jár vissza a tordasi otthonba, ahol „nem kell nagy prédikációkkal kereszténységre taní-

tani az embereket, mert működnek a szeretetteljes, baráti kapcsolatok, amelyekről Jézus is beszélt, amikor apostolaitól búcsúzott”.

A KOSZISZ főigazgatójának köszöntője után szakmai előadások, beszélgetések hangzottak el. Hegedüs-Beleznai Csilla koordinációs igazgató a Mozgáskorlátozottak Somogy vármegyei Egyesületének intézcsoportjait mutatta be, majd a szociális területen működő fejlesztőfoglalkozásokat (például sorkapocs és biztosíték összeszerelése, szövés, varrás, fogszabályozó-talpacskák tisztítása, dísz tárgyak és kőedények készítése stb.). Mint mondta, ezekben a nappali szolgáltatást igénybe vevők 81 százaléka vesz részt.

A program részeként zajlott a Dallal-Táncal Integrált Színházi Fesztivál és a találkozón bemutatott a KOSZISZ által kiadott Portfólió-füzetet is, amely interneten is elérhető, és célja, hogy összekapcsolja a területen dolgozó szakemberek munkáját, valamint felhívja a for-profit szektor figyelmét a célcsoport foglalkoztatásában rejlő lehetséges hazai piaci erőforrásokra.

Az idei tordasi találkozót kuriozuma, hogy egész napos vásártér várta a konferencia résztvevőit és az intézménybe látogatókat azzal a céllal, hogy növelje a nem állami foglalkoztató foglalkoztató szervezetek ismertségét, kiemelve a fejlesztő foglalkoztatottak munkáját. A találkozó a 17 órakor kezdődő Romano Glaszo produkciójával zárult, majd a Republic zenekar adott koncertet.

Körössy László
Fotó: Lambert Attila

Felragyog a látható világban az isteni valóság

Erdő Péter bíboros, prímás nyitotta meg az Ars Sacra Fesztivált

„Az igazság békét teremt.” Ez a mottója a szeptember 14–22. között zajló XVIII. Ars Sacra Fesztiválnak. Az esemény ünnepélyes megnyitóját szeptember 13-án tartották a Magyar Nemzeti Múzeumban (MNM), Budapesten. A fesztivált Erdő Péter bíboros, prímás nyitotta meg.

A megnyitón köszöntőt mondott Zsigmond Gábor, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója; Nagy Zsuzsanna, a köztársasági elnök felesége, a fesztivál világi fővédnöke; valamint Veres Pál, Miskolc Megyei Jogú Város polgármestere. Az eseményen jelen volt Varga Lajos váci segédpüspök, az Ars Sacra Alapítvány alapítója, valamint Hegyi László, a Kulturális és Innovációs Minisztérium főtanácsadója.

Zsigmond Gábor főigazgató házigazdaként köszöntve a megjelenteket elmondta, ez a fesztivál nemzetközi szinten is különleges eseménysorozat. A Magyar Nemzeti Múzeum is aktív résztvevője, hiszen az MNM Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban Székely János szombathelyi megyéspüspök tart előadást Coreth Mária Teréziáról, Batthyány-Strattmann László feleségéről és műtőasszisztenséről szeptember 17-én. Emellett a Nemzeti Múzeumban egy különleges leletet tárnak most a nagyközönség elé. Tomajmonostora határában, egy középkori bencés monostor romjainál egy ezüstkehely – mely magán hordozza a korai román stílus és a késői gótika jegyeit – és egy

ostyatarató tálca, paténa került elő a nyáron.

Veres Pál, Miskolc Megyei Jogú Város polgármestere beszédében arra mutatott rá, hogy Miskolc másodszer szervezte meg a fesztivál teljes hetére programjait. Mint elmondta, a béke és az igazság is hiányt szenved korunkban, ezért is fontos, hogy Krisztus szeretetről és igazságról mondott szavai eljussanak a szívekbe.

Nagy Zsuzsanna, a köztársasági elnök felesége, a fesztivál világi fővédnöke beszédében rámutatott, mindig

Az Ars Sacra Fesztivál lehetőséget kínál arra, hogy mi is rácsodálkozzunk a világ szépségére, az élet értelmére, a távlatra, mely az esendő ember és a végtelen Isten között van. A fesztivál egyúttal arra is alkalmas, hogy a műalkotások révén békeségre lelünk önmagunkban – zárta beszédét Nagy Zsuzsanna.

Az Ars Sacra Fesztivált Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, a rendezvénysorozat egyházi fővédnöke nyitotta meg. Beszédében hangsúlyozta: Különös esemény a

hogy akár fogalmi meghatározások nélkül is erősítsen és vigasztaljon.

A nemes művészet, a szakrális művészet felragyogtatja a látható világban és a látható világ felett jelen lévő isteni valóságot, amely értelmet, célt, értéket ad az életünknek. Annak felfedezése pedig, hogy hol a helyünk a világmindenségben, a legjobb tanács, a legjobb eligazítás mindannyiunk számára. De az isteni valóság nemcsak ragyogó és hatalmas, hanem emberarcú és jóságos is. Szeretet sugárzik belőle. Ez pedig a legnagyobb vigasztalás. Ezt fejezi ki a rendezvény mottója is: „Az igazság békét teremt.” „Opus iustitiae pax.” Izajás próféta és Szent Ágoston is említi ezt a mondatot, nagy ünnepélyességgel. A szakrális művészet tehát az igazságosság és a béke eszköze és megnyilvánulása.

De van az idei évnek egy másik üzenete is. A XVIII. Ars Sacra Fesztivál műsorán rendkívül kiterjedt programmal találkozunk. Ennek a kezdeményezésnek üzenete van egész társadalmunk számára. Amikor a programkínálatnak erre a gazdagságára tekintünk, hálát adunk érte a Gondviselésnek és köszö-

netet mondunk mindazoknak, akik részt vesznek ebben a nagyszerű kezdeményezésben. Ugyanakkor ráébredünk a saját felelősségünkre is, hogy mindezt továbbra is egyetlen, értelmes, felemelő egészként

voltak olyanok, akik tehetségükkel közelebb vittek bennünket a misztériumhoz. Assisi Szent Ferenc is közéjük tartozott. Mint azt a *Naphimnuszban* is olvassuk, a teremtett világ szépségei csodálatot váltottak ki belőle.

szakrális művészetek hete. Egyrészt azért, mert alkalmunk van eszmélni a művészetek és a szent, a sacrum kapcsolatáról. Az igazán nemes művészet szavakkal vagy szavak nélkül tanítja, építi az embert. Képes arra,

éljük át, és így mutassuk be minden érdeklődőnek. Ehhez nagy segítséget jelent a tudatos körülhatárolás térben, időben és műfajban. Hiszen már Mircea Eliade kiemeli, hogy az emberiség történetében a vallásos érzés, a szent megtapasztalása mindig oda vezetett, hogy a hétköznapi világ látszólagos káoszából az emberi közösség bizonyos helyeket és időket különített el, amelyeket szenteknek tekintett, mert találkozni akart a titokzatos isteni valósággal. Így születtek a szent ligetek, a templomok. Így keletkezett az ünnep, amely struktúrát és értelmet ad az időnek. Ebben az erőterben állnak fáradozásaink – mondta a bíboros.

A megnyitón közreműködött a Korossy Kvartett (Korossy-Khayll Csongor – hegedű, Osztrosits Éva – hegedű, Kurgyis András – brácsa, Devich Gergely – cselló) és Vánca Gábor színész. A moderátor Bolla Milán volt.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

(Folytatás az 1. oldalról)

A főpásztorral együtt miséztek a Felsőgödön korábban szolgált lelkipásztorok. Az ünnepi szertartáson megjelentek Pest vármegye képviselői, és ott volt Kammerer Zoltán, Göd polgármestere is.

A templom plébánosa, Krzysztof Miklusiak SDS köszöntőbeszédében hangsúlyozta: valósuljon meg az újjáépítés során megfogalmazott, Péter első leveléből vett buzdítás: „Ti is, mint élő kövek, felépültök lelki házzá, szent papsággal lelki áldozatok bemutatására, amelyek kedvesek Istennek Jézus Krisztus által” (1Pét 2,5).

Marton Zsolt bevezető beszédében felmutatott egy piros pólót, hátoldalán a hetes számmal. „Azt kérdezte tőlem valaki, amikor meglátta ezt: talán a papi válogatásban én voltam a hetes számú játékos? Válasz helyett rámutattam a lejjebb található számra (2015), majd a pólótrikó első felére, ahol ez a felirat olvasható: *yhtos* – utalásként az ógörög *ikhthys* (Jézus Krisztus, Isten Fia, Megváltó) ósegyházi hitvallási rövidítésére.” Így nevezte magát a felsőgödi ifjúsági hittanacsot, s Marton Zsolt tőlük kapta ezt a pólót, amikor plébánosként elbúcsúzott a közösségtől hetévi szolgálata után, 2015 nyarán. „Hét a száznak nincs az egytizede sem. Nem tűnik jelentősnek egy százéves templom életének történetében. Ez a hét év azonban az én papi életemben igen jelentős és szép időszak volt, amelyre hálával és köszönettel gondolok vissza mint nem is olyan régen volt gödi plébános” – mondta a püspök. Leszögezte: „Hála és köszönet van ma, ebben az ünnepélyes órában mindnyájunk szívében: hála az innen származó papi és diakónushivatásokért (Varga László váci székesegyházi karnagy, Burger Ferenc plébános, Gárdonyi Zéta Máté teológiai tanár, Tanczik Balázs egyházjogász, Csiba Tibor esperes, Simon Gáspár Balázs plébánoshelyettes, Guba Imre állan-

Élő kövekké kell válnotok!

Megújult a százéves felsőgödi templom

dó diakónus). Kiemelten gondolok hálás köszönettel nagyra becsült elődömré, néhai Hanauer István püspök atyára a templom felszenteléséért, továbbá az építkezést elszántan szervező egykori Pilismaróti Bozók Gyula nyugalmazott vezérkari ezredesre.”

arra nem, hogy a názareti Jézus lenne a Messiás. Sokkal dicsőségesebb módon képzelik az eljövételt: a Messiás az ég felhőiből jön (Dániel könyve). A történelem folyamán számos vélekedés kapott lábra, mindenki a saját képére akarta alakítani. Vol-

gesebb kérdés ma is, erre kíváncsi Jézus – akkor is, most is. Ez személyes életünk és hívó közösségünk legdöntőbb kérdése. Az erre adott választól függ keresztény önazonosságunk. A püspök emlékeztetett rá: a 3. századtól van keresztény templom, addig

a szent helyre zarándokolunk, ahol bensőségesen találkozunk Jézussal az ő élő üzenetében és az Oltáriszentségben. A templom tehát az imádkozás helye és szent lehetősége. A templom magát az Egyházat, az imádkozó közösséget is jelenti. Nagyon szépen fejezi ki ezt a szentmisében való áldozás, latinul *communio*. Ha méltó módon, tiszta szívvel áldozunk, akkor Jézussal bensőséges kapcsolatba kerülünk, de egymással is szentségi kapcsolatra lépünk. Olyan lelki épület vagyunk tehát, amely tanúságtételre képes továbbadni az örömhírt.

A templom felszentelésének 100. évfordulója alkalom arra, hogy ünnepélyesen újra elköteleződjünk krisztusi küldetésünk mellett, kapcsolódva egyházmegyeink fennállásának ezeréves ünnepéhez, amelyben mint élő kövek szeretnénk építeni

a mindig állandó és mindig megújuló Egyházat – mondta Marton Zsolt püspök. Majd rámutatott: A templom tornyának keresztjében és a rózsablatokban Jézus Szíve-ábrázolás található. A rózsablatokban még egy – fiókait vérevel tápláló – pelikánt mint öskeresztény szimbólumot is látunk. Ez a két díszítőelem Krisztus szándékát és elődeink vágyát hivatott kifejezni. Jézus Krisztus, a mi Megváltónk azt akarja, s őseink is azt óhajtották, hogy akik ebben a templomban imádkoznak, legyenek olyan keresztények, akik életüket odaadják egymásért és másokért.

A szentmise végén, még a záróáldás előtt Marton Zsolt időkapcsolat helyezett el a tabernákulum mögötti falban. A centenáriumi szertartáson zenei szolgálatot végzett a templom összevont ének- és zenekara.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

Időkapcsolat helyezték el a templom falában

Bevezető beszédét követően a püspök megáldotta az újjáépített templomot. Az evangélium *Szent Máté könyvéből* hangzott el, Péter hitvallása és Jézus válasza (Mt 16,13–20). Homíliájában a főpásztor kiemelte: a mai evangéliumban maga Jézus teszi fel a kérdést: „Kinek tartjátok az emberek az Emberfiát?” Kifejtette: sok mindenre gondolnak az akkori emberek, csak

akik forradalmárt láttak benne: Krisztus küldetését a forradalom folytatta – mondta Victor Hugo. „Szupersztárt” is próbáltak formálni belőle, lásd a *Jézus Krisztus szupersztár* című rockoperát. Az egykori nem hívó költő, filozófus, Ansel Éva szerint Jézus pusztán az emberi kommunikáció zsenije volt. Vermes Géza *A zsidó Jézus* című könyvében hétköznapi zsidó embernek tartja, akiben nincs semmi rendkívüli. Ezzel szemben a hajdani amerikai úrhajós, a hívó James Irwin szerint az emberiség életében jelentősebb esemény volt, hogy Jézus eljött a földre, mint hogy az ember a Holdra lépett.

Az igazán fontos kérdés azonban ez: „Hát ti, kinek tartotok engem?” Kicsoda nekem Jézus? Ez a leglény-

magánháznaknál ünnepeltek. I. (Nagy) Konstantin császár építette ezt az első templomot Rómában, a Lateranus család palotájának helyén, 324-ben, a lateráni Keresztelő Szent János-bazilikát. A 20. század egyik nagy jezsuita teológusa, Karl Rahner *Az ige hallgatója* című könyvében az önmagát kinyilatkoztató Isten üzenetének fontosságáról és annak befogadásáról elmélkedik. Ma is igaz a *Zsidóknak írt levél* megállapítása: „Az Isten szava ugyanis eleven, átható” (Zsid 4,12). Isten ígéje ünnepélyesen a templomban hangzik el. A templom Isten ígéje fölolvásának és meghallgatásának helye. Rahner egy helyen azt is mondja, hogy a jövő Egyháza misztikus Egyház kell hogy legyen, amelynek egyik forrása Isten ígéje.

Marton Zsolt leszögezte: A templom ugyanakkor az Oltáriszentség (Eucharisztia) ünneplésének helye is. Minden szentmise alkalmával erre

Mélység és magasság

Fabiny Tamás evangélikus püspök előadása a Pécsi Egyházmegye szabadegyetemén

Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke tanúságtételével indult el a Pécsi Egyházmegye szabadegyetemének új évada szeptember 11-én. Keken András evangélikus lelkész tanúságtévé életét idézte fel Fabiny Tamás, aki a Magtár Látogatóközpontban megrendítő előadást tartott emberi sorsról, hitről, a Krisztus mellett elkötelezett életéről.

A rendezvényen jelen volt Felföldi László pécsi megyéspüspök, a sorozat állandó házigazdája, valamint munkatársaival a rendezvény időpontjában Pécsen tartózkodó Pál József Csaba temesvári megyéspüspök is, aki szinkrontolmácsként fordította az előadást román nyelvre. Az érdeklődők soraiban helyet foglalt Manhardtne Szlovák Katalin pécsi evangélikus lelkész is. Görfői Tibor teológus, egyetemi docens köszöntötte a püspököket és az érdeklődőket, méltatva az előadó teológiai munkásságát.

Fabiny Tamás mondandójának alapjául az általa írt *Sem magasság, sem mélység...* címmel megjelent könyv szolgált, mely az előadó néhai konfirmáló lelkészének állít emléket. Keken András 1909. december 10-én született a Nórád vármegyei Bokoron. 1927-ben érettségizett az Aszódi Evangélikus Főgimnáziumban, majd Sopronban tanult teológiát. 1931-ben lelkésszé avatták, 1934-ben feleségül vette Magyar Erzsébetet, akivel 1937-ben Hódmezővásárhelyen megalapították az első gyermekotthonukat, hogy segítsenek az elárvt és nyomorban élő kicsiknek.

A méltán népszerű Keken Andrást 1941-ben Budapestre, a Deák téri templomba hívták lelkésznek, ahol tömegek hallgatták igehirdetéseit. Miközben pályája a legmagasabbra ívelt, ő akkor is vállalta a mélységet megtapasztalók szolgálatát: a tomboló terror közepette élete kockáztatásáért mentette az üldözött zsidókat.

Szöveg és fotó: Pécsi Egyházmegye

Máriához, Európa!

Európai és magyar cserkészek Máriapócsra

A magyarországi Európai Útmutatók és Cserkészek Egyesülete több rendezvénnyel ünnepelte megalakulásának 25. évfordulóját. A jubileum csúcspontjaként szeptember 6-7-én az európai cserkészek Kárpát-medencei társaikkal együtt zárandokoltak Nyírbátorból Máriapócsra, Európa legnagyobb görögkatolikus Mária-kegyhelyére. Az ünnepi Szent Liturgiát Kocsis Fülöp érsek-metropolita vezette.

Az alapítás 25. évfordulóját több rendezvénnyel ünnepelték az év során. A jubileum csúcspontjaként szeptember 6-7-én együtt zárandokoltak Kárpát-medencei társaikkal. Az európai cserkészetben erős a Mária-tisztelet, s mivel a magyar szervezet több szállal is kötődik a görögkatolikusokhoz, és a román, illetve szlovák csapatok közül is több görögkatolikus, ezért a zárandoklat helyszínéül Máriapócsot, Európa legnagyobb görögkatolikus Mária-kegyhelyét választották. A jubileumi zárandoklat külön ajándék volt, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) egy nappal korábban hivatalosan is országos engedélyt adott az Európai Útmutatók és Cserkészek Egyesülete hazai működésére.

A közösség tagjai Nyírbátorban a miniorita templom mellékhelyénél elhelyezett 18. századi máriapócsi kegyképmásolat előtt akathisztoszt imádkoztak Cyril Vasil érsekkel, kassai görögkatolikus püspökkel, aki sokáig az európai cserkészet lelkiveztőjeként tevékenykedett.

A cserkészek barátaikkal, családtagjaikkal, görögkatolikus kispapokkal együtt imádkozva zárandokoltak Máriapócsra, ahol ünnepi Szent Liturgiát vezettek Kocsis Fülöp érsek-metropolita vezetésével. A zárandoklaton a Magyar Cserkészsövetség katolikus közösségének (Táborkereszt) képviselőiben Szemán László kójtai parókus és Kocsis Balázs görögkatolikus papnövendék is részt vett.

Homíliájában Kocsis Fülöp így buzdította a jelenlévőket: Hozd ki magadból a legtöbbet, de úgy, hogy másoknak is segíts kihozni magukból a legtöbbet! Igazi győzelmet mindig csakis önmagunk fölött arathatunk. Aki erre törekszik, az építi a bölcsességét.

A Szent Liturgiát követően Mosolygó Péter, a máriapócsi nemzeti kegyhely igazgatója bemutatva a cserkészeknek a bazilikát, a fatemplomot és a rendházat.

Forrás: Nyíregyházi Egyházmegye
Fotó: Kapin Benedek, FSE

Hazánkban hivatalosan 1999-ben alakult meg a Magyarországi Európai Cserkészek Egyesülete, de az alapító csapat tagjai a család és a munka miatt idővel „szétszóródtak”. A mozgalmat 2017-ben egy Magyarországon élő szicíliai fiatalember, Carlo Volpe élesztette újjá Mosonmagyaróváron. Jelenleg három csapatuk van: a mosonmagyaróvári 1. Számú Beretta Molla Szent Johanna, a budapesti 2. Számú Pietrelcinai Szent Pio és az ukrán nyelvű, szintén budapesti 3. Számú Szent Vlagyimir és Olga Cserkészcsoport.

Jótekonysági est a Magvető Tanoda javára

A Szombathelyi Egyházmegyei Karitászi akciója

Jótekonysági estet szervezett szeptember 7-én a Szombathelyi Egyházmegyei Karitászi a Magvető Tanoda javára, amely az egyházmegye területén élő hátrányos helyzetű családok gyermekeinek oktatását és nevelését segíti. A program szentmisével kezdődött a székesegyházban, melynek főcelebránsa Márfi Gyula nyugalmazott veszprémi érsek volt, majd koncert és jótekonysági árverés várta az érdeklődőket.

Szentbeszédében Járfás Ádám káplán arra hívta fel a figyelmet, hogy sokszor a mai ember „lelki süket”, aki nem akarja meghallani Isten üzenetét, mert fél annak az életére gyakorolt hatásáról. De Jézustól mindannyian meghívást kaptunk, hogy megnyíljon a fülünk a segélykiáltásra, a szívünk a szeretetre és a szánk, hogy hirdessük a szeretetet, az Isten irgalmát.

Kiss István, az egyházmegyei karitászi igazgatója elmondta: a jótekonysági árverésen 250 ezer forint gyűlt össze. Ezzel az összeggel a Magvető Tanodát és a Szombathelyi Művészeti Szakgimnáziumot támogatták a vásárlók. Ezenfelül még 150 támogatói jegy talált gazdára, és a kihelyezett adománygyűjtő gömbbe is sokan tettek pénzt.

A karitászi vezetője köszönetét fejezte ki minden nagylelkű támogatónak, akik fontosnak tartották, hogy segítsék a tanoda működését. Minden olyan intézményt érdemes támogatni, amely gyermekekkel foglalkozik – mondta az estet követően a Szombathelyi Egyházmegye sajtómunkatársának Kiss István, aki örömmel fogadta kollégái kezdeményezését, hogy egy másik gyermekekkel foglalkozó intézménnyel, a művészeti szakgimnáziummal fogjanak össze a jó cél érdekében. A befolyt összegből többek között különféle programokat szerveznek a tanodásoknak, és sportfelszereléseket vásárolnak. A jövőbeli tervek között szerepel ösztöndíjprogram elindítása is.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Az est a Capella Savaria kamarazenekar koncertjével folytatódott, amelyen Georg Philipp Telemann művei hangzottak el. A hallgatók egy része a Brenner János Kollégiumban tartott árverésen is részt vett, és licitált a sportolók, művésznövendékek által felajánlott tárgyakra.

Hivatásokért imádkoztak a fiatalok Andocson

Kisboldogasszony, Szűz Mária születése ünnepén (szeptember 8.) gyalogos ifjúsági zárandoklatot hirdettek az andocsi Nagyboldogasszony-bazilikába. A fiatalok Igalból indultak, hogy a tizennégy kilométeres távot megtéve új papi és szerzetesi hivatásokért imádkozzanak a Jóistenhez.

A zárandokok a mintegy ötórás gyalogutat követően szentmisén vettek részt, amelyet Nyéky Kálmán plébános mutatott be. A szentmise szónoka Tölgyesi Dávid egyházmegyei ifjúsági referens volt, aki egyebek mellett a követ-

Isten. S nemcsak akkor, ha a gondjainkat, nehézségeinket elveszi – mondta az ifjúsági referens. – Amikor a szentmi-

kezokról szól: A zárandoklat alkalmával két dolog történik velünk. Az egyik, hogy találkozunk egymással, a másik pedig, hogy találkozunk a természetfelettel. Sok csodát tapasztalhatunk, a mi Urunk csodatévó

által megerősödünk akár a hitünkben, akár abban, hogy szembenézzünk a szenvedéseinkkel – fogalmazott Tölgyesi Dávid, majd négy egyszerű gondolat mentén elmélkedett tovább prédikációjában. Az első, hogy higgyük el: a Jóisten tudja és akarva alkotott minket. Keze műve minden egyes ember, és ő nem teremt selejtet. A második, hogy Isten, aki szeretetből hívja életre az embert, gondviselő Atya, állandó létező, még a bűnös ember mellett is folyamatosan jelen van. A harmadik gondolat talán közhelyesen hangzik: Szeressük az Istent! S a negyedik: Legyen küldetésünk! Ne hagyjon hidegen minket a másik, aki felé Isten feltétel nélküli szeretetét kell közvetítenünk.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye
Fotó: Gyürüsi Zsolt, Kling Márk

Missziót indít Budapesten a Café Francesco

Budapest belvárosában nyílt keresztény missziós kávézó szeptember 9-én. A Budapesti Ward Mária Gimnázium Molnár utcai épületében létrehozott Café Francesco célja, hogy közösségi térként meghívjon Ferenc pápa lelkiségének, egyházképének megismerésére. A Café Francesco tervei: beszélgetés paptestvérekkel, olimpiikonokkal, művészekkel, előadás erkölcsi, társadalmi kérdésekről.

„Közelség, együttérzés és gyengédség. Ez Isten stílusa” – Ferenc pápa lelkisége irányadó azok számára, akik megalapították a Franciscus Alapítványt, s létrehozták a Café Francescót.

Az alapítvány célkitűzése, hogy megismertessen Ferenc pápa teológiai munkásságával és egyházképével. Az alapítványi, nonprofit keresztény missziós kávézó az 5. kerületben, a Ward Mária-iskola épületében – Molnár utca 4. – találkozási hely keresztény fiataloknak, és helyet ad a hit, az Egyház, a társadalmi kapcsolatok beszélgetéseknél, előadásoknak. A Lelkiségi podcast programsorozat követhető a Café Francesco Facebook-oldalán és YouTube-csatornáján, meghívottjai paptestvérek, olimpiikonok.

A megnyitón Horváth Zoltán, a budapest-terézvárosi Avilai Szent Teréz-templom plébánosa és Rónaszéki János, a budapest-pestszenterzsébeti Szent Erzsébet-templom káplánja mint ötletgazdák és kezdeményezők mutatták be a kávézó hivatását.

Horváth Zoltán egy öt mélyen megérintő jelenettel írta le Ferenc pápa lelkipásztori stílusát, melyet követni szeretnének: a Szentatya gyóntat, egyszer csak kilép a gyóntatószékből, megöleli a gyóntót, mindkettőjük szemében könny.

Isten soha nem fárad bele a megbocsátásba. Közelség, együttérzés és gyengédség – ezt a magatartást hirdeti a kávéház mindkét mottója. Akkor

van értelme a munkánknak, ha ebből a lelkületből tudunk itt adni.”

Rónaszéki János köszöntőjében elmondta, fél évvel ezelőtt született meg bennük, összefogva cserkész és regnumi fiatalokkal, a kávézó létrehozásának gondolata. A belváros közepén képzeltek el egy olyan helyet, ahol az evangéliumot újszerű módon, modern köntösben tudják átadni.

Az ötlet megvalósítására Ferenc pápa ösztönözte őket azzal a látásmóddal, mely arra buzdít, legyünk kezdeményezők, és bátran kockáztassunk. Első lépés volt, hogy Horváth

Zoltán atyával létrehozták a Franciscus Alapítványt Ferenc pápa szellemi örökségének gondozására, hogy megmutassák, mit gondol a Szentatya Egyházunkat, társadalmunkat érintő kérdésekről.

Ferenc pápa megújulásra buzdít, kimondja, az Egyház megújulásra szorul, ennek útja pedig, ha kilép a világba. A kilépés magában hordozza a belső megtérés első lépését, először bent kell lenni az Egyházban, nekünk kell találkozni az evangéliummal, megújítani személyes kapcsolatunkat Istennel, ebből fakadhat

gelizációra. Ezt szeretné szolgálni a kávézó. Ferenc pápa a perifériára küld minket.

A ma társadalmi számára a nagyvárosi belvárosa a hit szempontjából a periféria. Ezért hoztuk létre itt, a belvárosban a kávézót – mondta Rónaszéki János. A Café Francesco közösségi tere keresztény és nem keresztény fiatalok számára, hogy tanúságtétel és párbeszéd által az evangélium minél több emberhez eljusson.

Rónaszéki János hálát adott a kávézót létrehozó csapatért, köszönetet mondott mindazoknak, akik hozzá-

járultak a közös munkához: Kecskés Csabának, a Franciscus Alapítvány kurátorának, Lőw Juliannának, a kávézó üzletvezetőjének, Meszleny Zsófiának, aki a média, Dévény Júliának, aki a jog oldaláról nyújtott támogatást, továbbá a helyet adó Ward-iskolának, a fenntartó bencés rendnek.

Mohos Gábor, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke, aki Isten áldását kérte a kávézóra, Edit Steintől idézett: „Az évszázadok során talán nagyon is megszoktuk a passzív magatartást az Egyházban... Értjük-e, hogy miről is van szó? Bizony arról, hogy intenzívebben éljük együtt és tapasztaljuk meg Krisztus életét együtt az Egyházzal. Sokat tettünk már, de a tennivaló még mérhetetlenül több! Saját erőnkől ezeket a hegyként feltornyosuló feladatokat

sohasem leszünk képesek legyűrni, de a kereszt jelével igen” – fejezte ki Európa védőszenntétől kölcsönzött gondolatát, hogy az evangelizáció élő istenkapcsolattal tud működni.

„Jöjj, Szentlélek! Te, aki új nyelveket támasztasz és életadó szavakat adsz ajkunkra, óvj meg attól, hogy múzeumgyázzá váljunk, mely tetszetős, de néma, melynek sok múltja, de kevés jövője van” – e szavakkal áldotta meg Mohos Gábor püspök a missziós kávézót.

Végül hálát adtak azért, hogy magánszemélyek – köztük Horváth Zoltán plébános és Rónaszéki János káplán – adományai lehetővé tették a kávéház létrehozását. A megnyitón közreműködött Gelley Áron vezetésével a Budapesti Ward Mária Gimnázium kórusa. A Café Francesco Facebook-oldalán és honlapján tájékozódhatunk az aktuális programokról. Podcastek, előadások várják a látogatókat. Az első alkalmat szeptember 10-én tartották.

„Jöjj, Szentlélek! Te, aki új nyelveket támasztasz és életadó szavakat adsz ajkunkra, óvj meg attól, hogy múzeumgyázzá váljunk, mely tetszetős, de néma, melynek sok múltja, de kevés jövője van” – e szavakkal áldotta meg Mohos Gábor püspök a missziós kávézót.

Végül hálát adtak azért, hogy magánszemélyek – köztük Horváth Zoltán plébános és Rónaszéki János káplán – adományai lehetővé tették a kávéház létrehozását. A megnyitón közreműködött Gelley Áron vezetésével a Budapesti Ward Mária Gimnázium kórusa. A Café Francesco Facebook-oldalán és honlapján tájékozódhatunk az aktuális programokról. Podcastek, előadások várják a látogatókat. Az első alkalmat szeptember 10-én tartották.

„Jöjj, Szentlélek! Te, aki új nyelveket támasztasz és életadó szavakat adsz ajkunkra, óvj meg attól, hogy múzeumgyázzá váljunk, mely tetszetős, de néma, melynek sok múltja, de kevés jövője van” – e szavakkal áldotta meg Mohos Gábor püspök a missziós kávézót.

Végül hálát adtak azért, hogy magánszemélyek – köztük Horváth Zoltán plébános és Rónaszéki János káplán – adományai lehetővé tették a kávéház létrehozását. A megnyitón közreműködött Gelley Áron vezetésével a Budapesti Ward Mária Gimnázium kórusa. A Café Francesco Facebook-oldalán és honlapján tájékozódhatunk az aktuális programokról. Podcastek, előadások várják a látogatókat. Az első alkalmat szeptember 10-én tartották.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Diákoskodás Krisztus iskolájában

Elkezdődött a tanév a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen

A hagyományoknak megfelelően tanévnnyitó ünnepi szentmisét mutatott be a budapesti Egyetemi templomban az akadémiai év kezdetén, szeptember 9-én a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) rektora, Kuminetz Géza. A rektor a szentmise elején kiemelte, az intézmény új időszámítása szerint ez a 33. tanévnnyitó, amelyen a Szentlélek segítségét kéri.

Kuminetz Géza hangsúlyozta: mi, katolikusok az évet mindig szentmisével szoktuk kezdeni, amely egyszerre tanít, megszentel és kormányoz is bennünket, hogy jó döntéseket hozhassunk, és utat mutasson nekünk egyetemi éveinkre, életünkre.

A szentmisén részt vettek az egyetemi karok vezetői, tanárai, és jelentős számban a hallgatók is. Jelen volt Varga-Bajusz Veronika, a Kulturális és Innovációs Minisztérium (KIM) felsőoktatásért, szak- és felnőttképzésért, fiatalokért felelős államtitkára; Hegyi László, a KIM főtanácsadója, valamint több más felsőoktatási intézmény vezetője.

„Meglelni és szeretni az igazságot, gyűlölni a hamisságot” – szentbeszédében Kuminetz Géza a gondolat fontosságát hangsúlyozta. „Ahhoz, hogy meg tudjuk különböztetni az igazságot a hamisságtól, Krisztus ta-

nítványává kell válnunk – fogalmazott. – Krisztus ismerete és szeretete feltétlenül szükséges ahhoz, hogy többet értsünk és lássunk a tudomány helyéről és rendeltetéséről.” A rektor kiemelte: érdemes tudatosítanunk, hogy a katolikus egyetemhez tartozás nemcsak a hallgatók számára, hanem annak minden polgára számára egyfajta diákoskodás is Krisztus iskolájában.

„Az egyetlen Jézus Krisztus igaz emberré akar formálni bennünket. Ez a legnehezebb feladat, amire egyálta-

lán ember vállalkozhat. Mert Krisztus az igaz emberségnek a mintapéldája, utánozhatatlan ősmintája, és ő azt akarja, hogy mindnyájan mind jobban hasonlítsunk reá, talentumaink, szorgalmunk révén próbáljuk megjeleníteni őt, az utat, az igazságot és az életet” – világított rá.

A rektor hozzátette: Krisztus elkötelezett híveit egyfajta belső szilárdság, acélos rugalmasság jellemzi, olyanok, akik egyszerre őrzik és megújítják az értékeket. Urak és szolgák egy személyben, az igaz ügynek eltökélt,

de sohasem elvakult harcosai. Kiemelte: Krisztus tüzét hordozzák, de ez a tűz békésen lobog. „A Krisztus-hívők keresik és közvetítik a megtapasztalás hiteles forrásait. Ezért ismerik a mélység és a magasság viszonyosságait, ezért tudnak egyesíteni és elválasztani. Összetörnek és mégis megtörhetetlenek. Ám e nemes lobogás csak akkor nem csal meg bennünket és másokat, ha nemcsak önértékekre építünk, hanem elfogadjuk Isten kegyelmi ajándékait is, az ő próbatételeit is” – mondta Kuminetz Géza.

A rektor arról is beszélt, ma sokan úgy gondolják, hogy az igazságban való növekedéshez elég a tudomány művelése, ehhez pedig a logikus gondolkodni tudás, illetve a kapcsolati tőke. Ám igaz vallásra, igaz emberségre törekvés nélkül a tudomány művelése is hatalmas és tartós károkat okoz emberek, népek sorsának alakulásában. Mint mondta, az utóbbi századok történelmének, sőt napjainknak is ez az egyik legnagyobb, szomorú tanulsága.

Kuminetz Géza végül azt kívánta, hogy az egyetem minden polgára belássa: a tudományhoz Krisztusra is szükségünk van, és szívesen időzőn diákként Krisztus iskolájában. Varga-Bajusz Veronika államtitkár a

tanévnnyitó szentmisét követően beszédében elmondta, hogy folyamatosan számítanak és alapoznak az egyetemre, mert az egyetem nem önmagáért való.

„Az egyetem egyszerre van az első éves és felsőbb éves diákokért, a csálásokért, a tanáraiért, a magyar gazdaságért és a magyar nemzetért. Azaz értünk, a jelenünkért és jövőnkért” – mondta az államtitkár. Az egyetemnek együtt kell működnie és élnie azzal a környezettel, amelyben létezik, éreznie kell a lüktetését, és reagálnia kell rá. Varga-Bajusz Veronika beszédében kiemelte, hogy az egyházi egyetemektől várják azt is, hogy értékrendet és egyfajta hitelt átadják tudást adnak át hallgatóiknak, amellyel a hivatásukban, az életükben nemcsak őket, hanem másokat is szolgálnak. Így a hallgató nemcsak önmagát erősíti, hanem másoknak is példát mutat, másokat segít, támogat és erős tartóoszlopa lesz közösségeinknek, nemzetünknek.

Végezetül Varga-Bajusz Veronika arra buzdította a hallgatókat, hogy érnék el sikereket, valósítsák meg álmaikat és éljenek az egyetem adta lehetőségekkel. „Legyetek kreatívak, merjetek álmodni és legyetek a jövő innovátorai, mert valljuk, hogy a fiatalok sikere a nemzet sikere!” – zárta beszédét.

Forrás és fotó: PPKE

A főtí Vörösmarty Mihály Művelődési Házban szeptember 6-án kiemelkedő kulturális eseményre került sor. Koródi Szilárd amatőr színész, Borka Zsolt evangelizáló zenész és zenekarának tagjai, Cselőtei Anna és Keserű Konrád tett házaspár előadásán emlékeztek meg a 2023. augusztus 9-én, hatvankilenc éves korában elhunyt Greguss Sándor költő, író, filmrendezőről.

Greguss Sándornál hét évvel ezelőtt csontvelőrákot diagnosztizáltak, amiből csodálatos módon felgyógyult. Ezt követően Istentől kapott küldetésének tekintette, hogy vigaszt adjon a haldoklóknak és hozzátartozóknak, beszéljen nekik Jézus Krisztus szeretetéről. 2023 áprilisában kiderült, hogy az izmok fokozatos sorvadásával járó betegségben szenved. Miután megkapta a diagnózist, elhatározta, hogy mindennap írni fog. Több százan követték tanítását az életről és Isten dicsőségéről. A költő családjával – feleségével, Fodor Rékával és két lányukkal, Annával és Kingával – évek óta Fóton élt. A házaspár együtt hozta létre az Afréka Nemzetközi Humanitárius Alapítványt, hogy orvosi missziókat szervezzen Afrikában.

A Greguss Sándor kötetiből (*A hazaút talán; Hang szól fentről; Megyek haza*), verseiből, önéletrajzából, elmélkedéseiből összeállított *Akikhez szólok, értik* című előadásban az alkotók prózában és zenében mesélik el, hogyan lett egy angyalföldi kisfiúból rengeteg küzdelem, megpróbáltatás és keresés után Isten embere. A szavak és a zene az, ami uralkodó az előadásban, nincsenek fölösleges látványelemek. A videófelvételeken, amelyeken életképeket láthatunk, feltűnnek a keresztény szimbólumok: a kereszt, a fény, a galamb, a végtelenséget kifejező tenger, az égbolt – a mondandóval erősítik, de nem didaktikus módon. Monodrámát látunk Koródi Szilárd csodálatos előadásában, és egy ugyanilyen színvonalú koncertet hallhatunk a Borka Zsolt vezette zenekartól. Cselőtei Anna énekhangja a hatvanas évek popzenéjére emlékeztet, a zenészek showelemek nélkül, csupán tehetségük révén ragadják magukkal a közönséget.

Akikhez szólok, értik

Greguss Sándorra emlékeztek Fóton

Koródi Szilárd fehér ingben, mezítláb adja elő Greguss Sándor élet-történetét. Ez talán azt a jó értelemben vett lazaságot, közvetlenséget fejezi ki, ami Greguss egész életében jellemezte. Olyan ember volt, aki nehézségekkel, kalandokkal és örömmel teli élete tapasztalatait tanítással formálta; prózát, verset írt, filmet rendezett, és beszélgetett, mindenkiel, szívesen.

Greguss Sándort nem a szülei, hanem az apai nagyszülei nevelték

fel. Nagymamája élő hitben élt, tőle kapta az első Bibliáját, színes képekben volt benne Jézus története. Az őt szeretetben felnevelő nagymama életpéldája óriási hatással volt egész további életére. Évtizedekkel később, amikor már feleségül vette élete szerelmét, Fodor Rékát, eszébe jut: „Engem a nagyszüleim neveltek, és Réka gesztusai, hanghordozásai, indulatai ugyanolyanok voltak, mint a nagymamáméi. A látszólagos nyugalom

teljes hiánya. Rékának a világra felálló állandó reakciói számomra ettől a biztonságot, a belső békességet jelentették.”

Greguss Sándor számára soha nem volt kérdéses Isten létezése. „Ó, persze, bűnös vagyok, ezt mi ketten tudjuk legjobban. De ma már nem építke a szabadsághoz stratégiát. Úram, jó veled. Jó, hogy csak vagyok, mint porszemben a gondolat alkotta világ. Kérlek, engedj be mélyen önmagamba, hogy az eszem és a szívem hite egyforma legyen. Aztán segíts vissza az emberek közé. Engedj cselekedni. Növekedve, küszködve, boldog eufóriában” – Greguss Sándor fohásza hangzik Koródi Szilárd átélt előadásában.

A földi halálára készülődő, szinte utolsó pillanatáig író Greguss Sándor arra kéri az itt maradtakat:

Isten lefújta rólam a mű-ködöt, és fénylővé tette a lelkemet... Igen kevéske, amit itt hagyok: A végsőkig elásott kés, reggelenként a hálaadó ébredés, meg még a dolgaim, ecset és gitár, mert az ember néha kitár olyan ajtót is, mely mindig nyitva volt... Menni kell, hát el kell innen menni. Már írtam, hogy akkor mi legyen. Legyek boldogan ott a hegyen, Úram, Veled. Nem több, csak ennyi. De ennyiért érdemes volt élni.”

A monodrámát előadó Koródi Szilárd nem pusztán elszavalja Greguss Sándor műveit, hanem át is éli azokat. Olyan embert elevenít meg, aki állandóan figyelte, értelmezte a világot és benne önmagát, de soha nem másban, mindig önmagában kereste a hibát, s tekintetét az ég felé emelte. Tudta, hogy minden változást először magunkon kell kezdeni.

Koródi Szilárd érdeme, hogy egy rendkívül sokszínű, kivételes személyiséget és annak teológiai, filozófiai mély gondolatait hitelesen formálja, tolmácsolja szavakkal, gesztusokkal, olyannyira,

hogy már nem is őt, hanem Greguss Sándort látjuk magunk előtt. Ha nem tudnánk, hogy asztalos a foglalkozása, azt mondanánk: született színművész, a legmagasabb szinten. Persze minőségileg így is az. Ő rendezte az előadást, és ő tervezte a díszleteket, az animációs bejátszásokat is. Érdemes lenne egyszer elemezni a Borka Zsolt szerelte dalokat, szövegeket is, remélhetőleg hamarosan megjelennek CD-n, és az előadás egésze felkerül a YouTube-ra.

Az egy évvel ezelőtt elhunyt Greguss Sándorra emlékező darab több volt mint egyszerű színházi élmény: a próza és zenei előadók maradandó kulturális evangelizációban is részesítették a nagy számban megjelent nézőket.

Bodnár Dániel
Fotó: Fábrián Attila

A klasszikus istenérvek kulisszatitkai

Válóczy Józseffel, az *Esztergomi Hittudományi Főiskola teológiatanárával a filozófusok és a transzcendens kapcsolattartó szöveg sorozatunkat folytatjuk.*

A személyes hit sohasem a racionális érvelés zárt, autonóm terében született, hanem találkozás és elköteleződés gyümölcse, de a hívő ember mindig érzett indítást arra, hogy legalább a maga számára, és potenciálisan az őt körülvevő világ számára is, igazolja a hívő álláspont észszerű, illetve az Isten létét tagadó álláspont megalapozhatatlanságát. Bizonyos szellemtörténeti helyzetekben aztán lehetett az istenérveknek ennél nagyobb ambíciójuk is: Richard Schaeffler vallásfilozófus meglátása szerint az újkori racionalista filozófus számára létkérdés Isten létének bizonyítása, mert egyedül ő/ez lehet az észbe vetett feltétlen bizalom biztosítója. Mario Ruggenini kortárs olasz filozófus szerint pedig a kereszténység megjelenése „emelte a tétet”, amennyiben a természetfeletti hitben adott/megtapasztalt bizonyosság el-

érését tette kívánatosá minden megismerés és megértés, minden „bizonyítás” számára. A „klasszikus”, az ókori görögökig visszavezethető istenérvek nevezhetők „kozmológiai” érveknek, mert a kozmoszból, vagyis a tapasztalati világ egy-egy mozzanatából indulnak ki: a mozgásból, a változásból, a keletkezésből, az elmúlásból, vagy abból, hogy csupa különböző fejlettségű-tökéletességű elem alkotja a világot. Az ilyen típusú érvelés szíve – az ok-ság elvén, vagyis az arra hivatkozáson túl, hogy minden elemnek és eseménynek kell legyen magyarázata, amiből így a magyarázatok/okok láncolata adódik – a regressus ad infinitum lehetetlenségének elve, miszerint az okok láncolata nem folytatható a végtelenségig, lennie kell egy első láncszemnek (egy „első, más által nem mozgott mozgatónak”), különben végső soron a láncolat egészére és egyetlen elemére sem volna magyarázatunk. Ez Aquinói Szent Tamás érvelése; az „eredetit” megfogalmazó Arisztotelész az a (nem megalapozatlan, a rendszerében koherens he-

lyet elfoglaló, de talán nem minden konkrét alkalmazása esetén tudatos) előfeltevés (is)

”

Mario Ruggenini kortárs olasz filozófus szerint a kereszténység megjelenése „emelte a tétet”, amennyiben a természetfeletti hitben adott/megtapasztalt bizonyosság elérését tette kívánatosá minden megismerés és megértés, minden „bizonyítás” számára

vezethette, amely a végtelent, a határtalant, a meghatározat-

lant a lehatároltnál, a definiált-nál alacsonyabb rendű létnek tekintette.

A logikát mint a teremtményi kompetencia felségterületét váratlanul (újra)felfedező keresztény gondolkodás terméke a konkrétan a 11. századi Canterburyi Szent Anzelmtől származó, később ontológiának mondott érvelésmód, amelynek meggyőződése, hogy a tapasztalati világra hivatkozás mellőzésével, kizárólag Isten (kellő alapossággal definiált) fogalmából cáfolhatatlanul levezethető Isten létének állítása (az „aminél nagyobb nem lehet elgondolni” csak akkor nem áll feloldhatatlan ellentmondásban önnön fogalmával, ha ténylegesen létezik). Látszólag egyszerű dolguk volt ezzel az érveléssel a kritikusoknak: ugyan miként és miért bizonyítaná egy dolog (egy ideális sziget vagy néhány pénzérme) elgondolása annak létét? Akadt, aki a definíció élesítésétől remélte a kritika méregfogának kihűlését (például Leibniz a 17. században a „legtökéletesebb létező” helyett a „szükségszerű létező” meghatározást használta Istenre), s volt, aki

az előfeltevése tisztázásával igyekezett megvédeni a „zene-niális” Anzelm mítoszát (a 20. századi Gilson, a középkori filozófia szakértője szerint ez az előfeltevés a keresztény hit magától értetődősége, amely számára Isten nemlétének állítása ugyanolyan abszurd lenne, mint a lét nemlétének állítása – ezt az értelmezést hitelesítheti, hogy Anzelm a gondolatmenetét egy imádás keretében bontotta ki). Mindenesetre a szembenézés a kritikákkal ezúttal is fontos, előremutató felismeréshez segített: Anzelm nem volt rövidlátó, tudatában volt annak, hogy az általa rögzített kapcsolás fogalom és lét között kizárólag Istenre érvényes, ezért semmilyen e világi „ellenpélda” nem cáfol(hat)ja.

Amúgy a gilsoni felvetés az összefüggéseknek egy mélyebb rétegére nyithatja a figyelmünket. A filozófiatörténet egyik leginkább köztudomású, „laikusok” által is ismert mondata a 16–17. századi Descartes szentenciája: *cogito ergo sum*, „gondolkodom tehát vagyok”. Ha a puszta logika által ellenjegyzett tételről volna szó, bármilyen tetszőleges

személyben és számban igaz volna ez a (nyelvtani formáját tekintve) „következtetés” – de nem véletlenül áll egyes szám első személyben: mert igazságának a következtetés kényszerítő erejű logikájánál is erősebb garanciája a gondolkodó szubjektum önmagáról szerzett-birtokolt bizonyossága (ezért hagyom el szívesen, a nyelvtan szabályát felülírva, a „tehát” előtt a vesszőt). És bár Anzelmnél nem jelenik meg kifejezetten ez az egyes szám első személy, nyilván nem véletlen, hogy a Descartes által beiktatott racionalista filozófia éppen az ő érvelésmódját tette magáévá.

Az újkori utáni filozófia, legyen ma valaki racionalista, vagy pozitivist, vagy egzisztencialista, (majdnem) minden korábbinál inkább tudatosította és tudatosan bevállalta az önreflexió reflexiót meghatározó szerepét. A keresztény filozófia ma tehát az istenkérdést is ebben a kontextusban helyezi el, Istenre utaló nyomokat és érveket az önmagára reflektáló emberben igyekszik felkutatni.

Válóczy József

MEGHÍVÓ

A Győri Egyházmegye, a Szent László Látogatóközpont és a Magyar Kurír katolikus hírportál tisztelettel meghívja Önt

MERÉNYI ZITA ÉS LAMBERT ATTILA,
a Magyar Kurír katolikus hírportál munkatársainak

A LÉLEK PILLANATAI
– FOTÓKON A MAGYAR KATOLIKUS EGYHÁZ TÍZ ÉVE
című sajtófotó kiállításának ünnepélyes megnyitójára.

Köszöntőt mond:
Dr. Veres András megyéspüspök

A tárlatot a figyelmünkbe ajánlja:
Kuzmányi István igazgató-főszerkesztő, Magyar Kurír

Közreműködik:
MACnificat Zenekar (Dolhai Attila – ének, Varga Mónika – ének, Lambert Attila – zongora)

IDŐPONT:
2024. szeptember 23.
(hétfő) 17 óra

HELYSZÍN:
Triangulum Galéria
(Győr, Gutenberg tér 2.)

A kiállítás 2024. október 20-ig, naponta 10-18 óra között tekinthető meg.

MAGYAR KURÍR
KATOLIKUS HÍRPORTÁL

KÁPTALANDOMB • COLLIS SACER • NEMZETI EMLÉKHELY

Kapisztrán Szent János elégette, Avilai Nagy Szent Teréz szerette

Sakkolimpa zajlik Budapesten

Szeptember 10-én kezdődött Budapesten a 45. sakkolimpia. A hivatalos megnyitót követően, szerdán már az első fordulót rendezték a megmérettetésen, melynek a budapesti BOK Sportsarnok ad otthont. Az alábbi cikkben megpróbálunk utánajárni a népszerű sport és a Katolikus Egyház viszonyának.

Rekordrésztvétellel zajlik a Budapesten megrendezett verseny, amelyen a nyílt kategóriában 193, míg a nőknél 181 válogatott, azaz összesen 374 csapat indul. Magyarországot hat csapat (három férfi, három női) és harminc sakkkozó képviseli. A partik mindennap 15 órakor kezdődnek, kivéve az utolsó, 11. fordulót, ami e hét vasárnap, szeptember 22-én, 11 órakor veszi kezdetét, míg az egyetlen pihenőnap szeptember 17-én, lapzártánk után lesz.

Az esemény ingyenesen látogatható, de regisztrációhoz kötött, a szervezők pedig számos kísérelőprogrammal várják a látogatókat – tájékoztat az *InfoRádió*. A sakk, mely kifejezés a perzsa sah, azaz 'uralkodó, király' szóból ered, sokak által kedvelt kétszemélyes szellemi játék. Körülbelül 1100 évvel ezelőtt jutott el különböző útvonalakon Európába. Az Egyház álláspontja eleinte, más játékokhoz hasonlóan, többnyire távolságtartó, sőt elítélő volt vele kapcsolatban. Ennek legfőbb oka, hogy sokáig szerencsejátéknak tartotta, így tiltotta. Több beszámoló szól arról, hogy a játékot betiltották és elégették a kártyával és kockával együtt; esetenként a készleteket tömegesen is elégethették, de ezek a források bizonytalanok.

Sakktablák elégetése Girolamo Savonarola domonkos szerzetes, prédikátor és Kapisztrán Szent János nevéhez is köthető. Az Egyház a szerencsejátékokat igyekezett megszüntetni; a sakkot általában akkor minősítették szerencsejátéknak, ha pénzben játszották. Savonarola prédikációiból tudjuk, hogy ismerte a sakkot, miközben a szerencsejátékok eszközeit elégettette. Egyes források szerint 1452-ben Kapisztrán Szent János Nürnbergben, Szent Lőrinc napján a luxuscikkek, játékkockák, kártyák mellett más játékokat is égethetett. Clairvaux-i Szent Bernát azt írta a templomosoknak, hogy kerüljék a sakkot és a kockajátékot, Damiani Szent Péter egy 1061 körül írt levelében elítélendő dolognak tartotta, hogy ha egy egyházi személy sakkozik.

A források tanúsága szerint a 12. században élt III. Jenő (Eugenius) pápa kedvelte a sakkot. Avilai Szent Teréz kedvelte is, tudott is sakkozni, ezért idővel a spanyol sakkozók patrónája lett, és *A tökéletesség útja* című könyvében a sakkjátékot hasonlatként többször megemlíttette.

Honfitársa, a 16. században élt Rodrigo „Ruy” López de Segura pap és sakkzó mind

a játékban, mind sakkirodalmi munkássága terén kiemelkedett kortársai közül. Alapvető műve, a *Libro de la invención liberal y arte del juego del Axedrez* (1561) több kiadást ért meg, fordításokban is. A sakkot szerető katolikus személyiségek közül kiemelkedik az amerikai William James Joseph Lombardy, aki 1937-ben született; 1957-ben junior világbajnok, 1960-ban nemzetközi nagymester lett. 1963-ban és 1965-ben megnyerte az USA nyílt bajnokságát. A pápák közül X. Leó, XIII. Leó, VIII. Orbán és I. János Pál kedvelték és játszották a sakkot.

Hazai vonatkozásban a sakkot szerető legrangosabb egyházi személy a *Magyar katolikus lexikon* tanúsága szerint Batthyány József hercegprímás volt. Az első magyarországi sakk-könyv 1783-ban

Schmidt Gábor, Polgár Judit és Arkagyij Dvorkovics a sakkolimpia megnyitóján
(Fotó: Chess Olympiad 2024 közösségi oldala)

a nagyváradai püspökség nyomdájában készült, a kötetet Forgách Pál nagyváradai kanonoknak ajánlották. A 20. században több pap is olyan szinten játszott, hogy versenyeken is indult. Például a nagyváradai egyházmegyes Borbás Pált a két világháború között sakkversenyzőként, sakk-íróként és a gyulai *Bástya* sakkfolyóirat társszerkesztőjeként is ismerték. Havranék Viktor ciráki plébános az 1910-es '20-as, Kőszegi Iván csökölyi plébános az 1950-es években levelezési sakkozásban (távssakkozás) indultak versenyeken.

A 2023-ban elhunyt Tomanovics József esztergom-budapesti főegyházmegyes pap teológiai tanulmányai megkezdése előtt sikeres ifjúsági versenyző és a magyar sakkválogatott tagja is volt (1960). A fentiek fényében ne csak bátran szurkoljunk a napokban a magyar fővárosban tartott 45. sakkolimpián a hazai csapat tagjainak, hanem nyugodtan ismerjük és szeressük meg a sakkjátékot!

Kuzmányi István

Solymári templombúcsú

Ferenc pápa magyarországi látogatásáról

Solymáron, a Szűz Mária Szent Neve-templom búcsúünnepén, szeptember 12-én rendezték meg a Ferenc pápa magyarországi látogatásáról szóló országjáró kerekasztal-beszélgetés soron következő alkalmát. Az eseményen templomi fotókiállítás és gasztronómiai meglepetés is várta az érdeklődőket.

A Szemere János solymári plébános által celebrált, a helyi közösség Szokolay Bálint kórusának színvonalas zenei szolgálatával kísért, a Szűz Mária Szent Neve-templom titulusának ünnepnapján megtartott szentmise a búcsú hosszú hétvége fontos eseménye volt. Ezután került sor az emlékezésre, beszélgetésre, amely Ferenc pápa 2023. április 28. és 30. között Magyarországon tett látogatásról szólt.

Kecskemét, Szentendre, Budapest-Terézváros, Kiskőrös, Veszprém, Velem és Szombathely után a kerekasztal-beszélgetés témája Solymáron is az emlékek, az átélt élmények felelevení-

állította a pápai konvojt, hogy találkozhasson az integető gyerekekkel a Rózsák tere felé vezető úton.

Sümeghy Kata, az MKPK Titkársága sajtóosztályának munkatársa felidézte a pápalátogatásnak azt a momentumát, amikor Tóth Tamás kérésére kovászos kenyert sütött a pápának ajándékkul, s mint a kenyér készítője a *Blikk* újság címlapján együtt szerepelt a Szentatyával.

A solymári rendezvényen a résztvevők ugyanebből a kovászból készült – és ezúttal is Sümeghy Kata által sütött – kenyert kóstolhattak meg, s hozzá pannonhalmi bort ihattak. A beszélgetésen elhangzott, hogy a pápa maga is bencés bort kóstolt egy alkalommal magyarországi itt-tartózkodása alkalmával.

A kerekasztal-beszélgetés egyik fontos témája volt Ferenc pápa Szűz Mária iránti tisztelete. Tóth Tamás történészként részletesen beszélt a római Santa Maria Maggiore-bazilika múltjáról és jelenéről, a keresztény nyugat egyik legősibb,

tése volt, s a megszólalók néhány kulisszatitkot is elárultak a 2023-as pápalátogatásról.

A helyszínen meg lehetett vásárolni a pápalátogatásról készült díszkötetet, illetve a Szentatyá magyarországi programját, fontos találkozásait bemutató fotókat tekinthettek meg a jelenlévők a templomtérben felállított nagy táblákon.

A közös emlékezésen Tóth Tamás, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkára, a pápalátogatás általános koordinátora; Zalányi-Zolnay Eszter, az MKPK Titkárságának protokolliroda-vezetője és Sümeghy Kata, az MKPK Titkársága sajtóosztályának munkatársa vett részt, a kerekasztal-beszélgetést a pápalátogatás díszkötetének felelős kiadója, Kuzmányi István, a *Magyar Kurír* igazgató-főszerkesztője vezette.

A beszélgetés elején a 2023-as magyarországi pápalátogatás előtörténete került szóba. Kuzmányi István örömmel emlékezett meg arról, hogy 2021-ben a NEK kapcsán a sajtódelegáció tagjaként Rómából Budapestre, majd innen a felvidéki újtárra, s onnan vissza az Örök Városba is elkísérhette a pápát. „Nekem jutott az a megtiszteltetés, hogy a visszaúton kérdést tehettem föl a Szentatyának. Próbáltam diplomatikusan érdeklődni arról, hogy milyen szándékkal jött el Budapestre, s meglepetésemre a válaszában elmondta: vissza fog térni Magyarországra, majd olaszul hozzátette: »ti, magyarok: veletek voltam tavaly [két éve] Erdélyben. Csodálatos volt az a magyar mise!«

Tóth Tamás kifejtette: a csíksomlyói találkozás történelmi esemény volt, hiszen azelőtt két évtizeddel Szent II. János Pál pápa ezt nem tehetette meg, hiszen az akkori romániai pápalátogatás feltétele az volt, hogy a Szentatyá nem mehet Erdélybe.

Zalányi-Zolnay Eszter, az MKPK Titkárságának protokolliroda-vezetője többek között a 2023-as pápalátogatás helyszíneinek biztosításáról, a vatikáni és a magyar biztonsági szervekkel való együttműködésről beszélt, majd arról, hogy Ferenc pápa szereti túllépni a protokoll adta kereteket, „talán akkor a legboldogabb, ha kiléphet ezekből a helyzetekből”.

Hazánkban is ezt tette, például a Szent István-bazilika előtt, amikor lement a tömegbe, kezét fogva az emberekkel, vagy amikor meg-

Szűz Mária (Havas Boldogasszony) tiszteletére szentelt templomáról, amelyben a Salus Populi Romani (a római nép megmentője) elnevezésű ikont őrzik, s amely előtt Ferenc pápa minden apostoli útja előtt és után imádkozik.

Kuzmányi István kérdésére Zalányi-Zolnay Eszter elmondta, hogy nagy megtiszteltetés is

öröm volt a számára, hogy egy apró figyelmeséggel ő is kedveskedni tudott Ferenc pápának. Olasz protokollistól megtudta, mennyire szereti a Szentatyá a fehér rózsát, ezért már a magyarországi látogatás első napján elhelyezett a Fiat 500-as autójában egy szál virágot, majd a férje és a gyerekei segítségével a többi napon is.

A solymári kerekasztal-beszélgetés résztvevői a jelen lévő hívek kérdéseire is válaszoltak. Többek között az is szóba került, hogy Solymár képviselői is jelen voltak a pápával találkozó, különféle népviseletbe öltözött csoportokban.

Tóth Tamás hangsúlyozta: a pápalátogatásról sok pozitív külföldi visszajelzés érkezett, többek között az, hogy ritkán találkoznak olyan lelkes szervezőkkel, mint amilyenek a magyarok voltak. Az MKPK titkára megjegyezte, az erdélyi úttal kapcsolatban a pápa fontos visszajelzése volt, hogy a csíksomlyói misét „messa ungherese”-ként (magyar mise) emlegette.

A Krisztus a jövőnk – Ferenc pápa apostoli látogatása Magyarországon című díszkötet megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban, illetve megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7-8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9-18 óráig).

K.L.
Fotó: Lambert Attila